

Végtelen tekerés: Souleyman története

Boris Lojkine a Covid járvány alatt figyelt fel a városban cikázó biciklis futárookra. A pandémia lezártságában kiemelt figyelmet kaptak az úgymond haknimunkát (gig workként is emlegetett) végző ételfutárok, a lezárt urbánus környezetben szinte csak ők voltak láthatóak. A hétköznapi sűrűjében teljesen hozzászoktunk a neon színű hátizsákokkal száguldó kerékpárosokhoz. A *Story of Souleymane* (L'histoire de Souleymane) egy ilyen futárt helyez reflektorfénybe.

Lojkine filmét hosszas kutatómunka előzte meg, melyben megismerkedett ezzel a társadalmi réteggel, azt konstataálta, hogy szinte mindegyikük története ugyanarra a problémára épül: nincsenek meg a szükséges irataik ahhoz, hogy legálisan dolgozhassanak. Olyan főszereplővel szeretett volna dolgozni, aki maga is hasonló cipőben jár, és habár Abou Sangere nem volt ételfutár, a casting után mégis rá esett a választás, az amatőr színészekkel való munka a rendezőnek kifejezetten fontos volt. Abou Sangere így első alakításával 2024-es Cannes-i filmfesztivál legjobb férfi szereplőjének járó díját nyerte, a film pedig a zsűri különdíját vihette el.

Souleymane Sangaré wolt futárként dolgozik. Mármint pénzért *bérli* az applikációhoz való hozzáférést egy barátjától. Letelepedési interjújára két nap múlva kerül sor, ameddig nem kapja meg az engedélyeket nem tud legális úton dolgozni. Az interjú olyan, mint egy vizsgára való felkészülés. Souleymane saját történetével nem biztos, hogy meg tudná győzni a menekültügyi hivatal szerveit, arról, hogy kényszerből hagyta el országát, Guineát. Fizetség ellenében olyan történetet faragnak neki, melyben ex politikai fogolyként állíthatja be magát, ezzel bebiztosítva letelepedési engedélyét, hiszen egy ilyen sztorival sokkal több esélye van papírokhoz jutni. Legalábbis ezt mondják neki. Souleymane valójában semmit sem konyít a politikához. A bevándorlás kérdése kétségkívül korunk egyik legkomplexebb gazdasági, politikai és kulturális kérdése. Másfél órában érdemben megszólalni róla nem könnyű feladat, de talán a film nem is erre vállalkozik.

A rendezőt Cristian Mungiu *4 hónap, 3 hét, 2 nap* (2007) és Jean-Pierre Dardenne *Két nap, egy éjszaka* című filmjei inspirálták. Ezek a filmek viszonylag kis, de annál meghatározóbb szeletét mutatják be a kulcsfigura életének, amely hatásos eljárás ahhoz, hogy a néző együttérezzen a bemutatott társadalmi jelenség áldozatául esett karakterrel. De valóban áldozatként állítja be Lojkine Souleymane-t? Nem feltétlenül. A film egyszerre érzékeny az általa bemutatott társadalmi problémára és képes árnyalni főhősének karakterét. Abban a két napban, amelyet szinte közösen élünk meg Souleymannal látjuk azt, hogy képes mérlegelni, van, hogy saját helyzetét félretéve másokon segít, és van, hogy elborul az agya és nem bírja a nyomást. A film dramaturgiája minél inkább a valódiság mintsem a főszereplő heroizálása felé hajaz.

A néző által végigkövetett két nap ketyegő bombaként hat a mozivásznon. Intim és intenzív élmény, állandóan Souleymane nyomában vagyunk, a film alatt egy olyan jelenet sincs melyben ne lenne jelen a főszereplő, van, hogy zuhanyzás közben is hosszas snittekben követjük. A cselekmény amúgy is feszültséget gerjeszt, a folyamatosan határidőket teljesítő főszereplő sietségét a kameramozgás állandó nyugtalansága fokozza (operatóri munka: Tristan Galand). Souleyman nagy nap előtti utolsó 48 óráját kísérjük végig, melyben minél több rendelést kell teljesítenie, amint lehet kiszállítania, elérnie az utolsó buszt, ami a hajléktalan szállásra viszi őt, majd hajnalban elsőként telefonálnia a szállásra, hogy bebiztosítsa másnapra is van ágy, ahol aludjon.

A főszereplő kétségkívül megjárta a földi pokol egyes fajtáit, és erről nem csak akkor bizonyosodhatunk meg amikor a film során látjuk egy baleset után is ételt kiszállítani, vagy kényszerből szakítani guineában maradt barátnőjével. A film utolsó jelenetében, a folyamatos pörgés után hatalmas féket nyom Lojkine, a szinte befagyott pillanat, amelyre Souleymane vért izzadva készült, számtalanszor elpróbált és minden keresztkérdésre felkészülve érkezett, nem kínál olyan végszót, amiben nézőként megnyugodhatnánk. Konkrétumok nincsenek, nem tudhatjuk, hogy Souleymane idővel futott versenyében eléri-e a célt, vagy folytatnia kell a letelepedési engedélyért vívott harcot.

A másfél órás játékidő alatt nem csak a címszereplő (és általában az illegális bevándorlók) életének fizikai kihívásai, nehézségei, válnak láthatóvá, de alapvető életérzése is, amely a kiszolgáltatottság. A dokumentumfilm és nagyjátékfilm között mozgó Story of Souleymane szépen manőverezik a néző érzelmeinek megragadása és az informálás között, egy ilyen határon mozgó műfajnak pedig talán pont ez a célja, ezt pedig a film képes volt megugrani. Souleyman története egy már-már átláthatatlan és nagyon összetett jelenséghez köt sztorit, mely helytől függetlenül tanulságos lehet, nem csak a párizsi futár réteget övezik hasonló embertelen szituációk. Nem válaszolja meg azt, hogyan lehetne ebben a világban igazságot szolgáltatni, kin áll vagy bukik a haknimunkások helyzetének rendezése, de az első lépést megteszi abban, hogy ne csak arra a fél perces ajtónyitásnyira váljon láthatóvá egy lehetséges futár-forgatókönyv.

Albert Eszter